

Henk, Joke en Henry Bouwmeester

Recent won familie Bouwmeester veel prijzen tijdens de fokveedag Bathmen-Laren. Een perfectionistische bedrijfsvoering blijkt de verklaring.

Aantal koeien:	160
Grondgebruik:	55 ha
Gemiddeld exterieur:	84,8 punten
Productie:	4.10 305 10.296 4,10 3,55

Henry Bouwmeester: 'We hebben nog nooit een oudere koe weggedaan voor een goede vaars'

Het gaat om details

Een koe die volledig in balans is en ieder jaar beter wordt. Geen onrust in het koppel en dus ook niet weiden. Het zijn doordachte keuzes in de bedrijfsvoering van familie Bouwmeester die recent fraaie keuringssuccessen behaalde. Nog voor het einde van de quoterings was de nieuwe stal met 160 koeien volledig gevuld.

tekst **Florus Pellikaan**

Met vijftien koeien deelnemen aan een keuring waarvan er dertien doordringen tot de finale met twee kampioenstitels, drie reservetitel, twee uierkampioenslinten, de beste groep vaarzen én de beste bedrijfsgroep als klinkend resultaat. Het overkwam Henk (56), Joke (56) en Henry (26) Bouwmeester op fokveedag Bathmen-Laren afgelopen september. Of wat heet 'overkomen', want thuis op het bedrijf in Lochem blijkt dat niets aan het toeval wordt overgelaten. De keuringsdeelname is vervolgens niet zomaar een sociale ontmoeting met collega's, maar het is een ijklijn voor de immer zelfkritische familie Bouwmeester.

'De keuring laat zien of we het management afgelopen jaar goed hebben gedaan', vertelt Henry Bouwmeester bedachtzaam. 'En het bepaalt bijvoorbeeld ook of we drie jaar geleden de goede keuzes hebben gemaakt in de jongveeopfok of stierkeuze. Zo beleeft ik een keuring ook echt. Het is een belangrijk moment waar ik echt naartoe leef. Ik werk er het hele jaar voor en vergeet op die dag even alles', omschrijft Henry zijn perfectie, liefhebberij en passie.

Geen eendagsvliegen

Het succes op de keuring in Bathmen-Laren is zeker geen 'incident', want dit

voorjaar haalde familie Bouwmeester ook al vier kampioenstitels op de winter-show in Lochem. En in het afgelopen boekjaar werden twee koeien met 91 en één met 90 punten ingeschreven, wat het staltotaal op zeven excellenten brengt. Hoewel het afgelopen jaar de kroon spant in fokkerijresultaten, is succes voor de Lochemse fokstal zeker geen nieuw fenomeen. Al in 1996 behaalde familie Bouwmeester het kampioenschap middenklasse op de HHH-show met Skybuckdochter Martha 2. Uitgerend de Marthastam staat ook aan de basis van de bijzonder stijlvolle Windbrookdochter Nijkamp Martha 362, die

De beide vijf keer gekalfde en excellente Nijkamp Leonoor 12 (v. Enterprise) en Nijkamp Frida 75 (v. Allen) illustreren het fokdoel

Het volledig lichtdoorlatende staldak zorgt ervoor dat het qua hoeveelheid licht lijkt alsof je buiten staat

in Bathmen-Laren als erg verse tweedekalfskoe reservekampioene werd. Nu maakt ze zich met enkele koppelgenoten van Nijkamp Holsteins op voor de HHH-show in december. 'De Marthastam laat zien wat het belang van goede koe-families is en waarbij pedigrees goed zijn opgebouwd. We geloven niet in eendagsvliegen en proberen paringen te maken die elkaar echt aanvullen en niet nog extremer maken', vertelt Henry.

Of keuringsdeelname functioneel is in de dagelijkse bedrijfsvoering behoeft aan de keukentafel in Lochem dan ook geen discussie meer. 'Een koe die in balans is en goed in elkaar steekt, gaat vroeg of laat veel melk geven. Het kan zijn dat je een jaar moet wachten, maar juist een koe die zich blijft doorontwikkelen wordt ook de oudste. 8500 tot 9000 liter melk voor een vaars vind ik prima als ze in de volgende lactatie doorstijgt.'

Opnieuw is Martha 362 het voorbeeld. In haar tweede lactatie heeft ze een voor-spelde lijst van 11.700 kg melk, ruim

2500 kilo melk meer dan als vaars. 'Als ik mag kiezen tussen een vaars of een koe van 89 punten, dan kies ik de koe, fraai uitgediept en breed', stelt Henry Bouwmeester zichtbaar genietend. In de stal illustreert hij zijn mening met een tweetal excellente vijfdekalfskoeien: Nijkamp Leonoor 12 (v. Enterprise), reservekampioene in Bathmen-Laren, en Nijkamp Frida 75 (v. Allen). 'Het zijn brede balanskoeien en daar draait het om. En als de benen en het kruis ook maar goed zijn. Door een goed kruis wordt een koe gemiddeld een half jaar tot een jaar ouder doordat ze gemakkelijker opstaat en sneller drachtig wordt. Dat is snel verdiend.'

Simpele stalinrichting

Een koe die fors ouder wordt dan gemiddeld, dat is het doel bij familie Bouwmeester. Voordat ze de nieuwe stal bouwden, waren de koeien gemiddeld 5.10 jaar oud. Door de snelle groei met vaarsen daalde de gemiddelde leeftijd, maar Bouwmeester is er vast van over-

tuigd die op of boven het oude niveau te krijgen. 'We doen er alles aan om een koe een lactatie verder te krijgen en we hebben nog nooit een oude koe weggedaan voor een goede vaars. Dat kunnen we ook niet over ons hart verkrijgen. Alle koeien moeten wel in de ligboxen-stal functioneren, maar een oudere koe insemineren we gerust een keer vaker. En als er na zeven goede lactaties eentje mislukt, doen we die ook niet gelijk weg. Het is een sport om koeien oud te laten worden.'

Aan de keuringsresultaten en de oude veestapel ligt een gedetailleerd en punctueel management ten grondslag. Henk: 'Een koe blijft na afkalven tweeënhalve dag in de strobox. We geven ze daar naast het gemengde rantsoen extra mais en luzerne zodat ze zich goed vol vreten en we dit ook kunnen controleren.'

's Avonds laat voert het laatste rondje door de stal in alle rust eerst naar de etage boven de melkstal en vervolgens over de roosters langs de boxen. 'Van boven zie je ontzettend veel, omdat de

In de twee jaar geleden gebouwde nieuwe stal groeide familie Bouwmeester snel naar 160 koeien

koeien je niet opmerken. En hoe laat het na een feestje ook is, we gaan altijd de roosters op en controleren bijvoorbeeld op vuilen. 's Avonds zie je het meeste in de stal, overdag is daarvoor te veel beweging', aldus Henk.

Stress in het koppel wil Bouwmeester zo veel mogelijk voorkomen. Daarom is de twee jaar geleden gebouwde stal simpel ingericht. Geen hekjes of automatische separatiemogelijkheden. 'We houden niet van gedrang in de stal door poortjes van een meter breed. Dat geeft alleen maar angst in het koppel. Driekwart van de koeien doen we zo in de stal een halster om als we ze bijvoorbeeld moeten insemineren en de andere zetten we eventueel vast in het voerhek.'

Vanuit het oogpunt van rust in de stal zijn vader en zoon ook zeer tevreden over het hydraulisch hek dat dichtgaat als een koe in de krachtvoerbox staat. 'Dat hadden we

tien jaar eerder moeten hebben, het voorkomt veel geklier door koeien die brok willen stelen.'

Te veel onrust bij weiden

Vanuit het standpunt om stress en onrust in het koppel te voorkomen, is het eerste jaar weidegang dit seizoen slecht bevallen. 'Toen de koeien nog in de oude stal zaten, hadden we een speelweide van ruim een hectare groot met dag en nacht uitloop. Het beviel prima, maar zo'n uitloop mag tegenwoordig geen weiden meer heten', stelt Henry Bouwmeester. Nadat de koeien het eerste jaar in de nieuwe stal zijn binnengebleven, werd dit jaar weidegang opgepakt, op de overigens beperkte huiskavel van slechts 16 hectare. 'We hebben natuurlijk de handicap van een kleine huiskavel en akelig zware rivierklei, maar vooral de constante onrust in het koppel is ons slecht bevallen', vat

Henry samen. 'Ik kan het bijvoorbeeld niet aanzien dat de koeien aan de draad nat staan te regenen. Daar doe je ze toch geen plezier mee? Enkele koeien hebben ook wat schade aan de uier opgelopen door een keer rennen of gek doen. Als ik daarnaar kijk geloof ik niet dat weiden duurzaamheidstechnisch veel beter is.' Ook de lagere gehalten in de melk en lastig te sturen ureumgehalten bevallen Bouwmeester niet. 'In de stal is het allemaal veel constanter. Ze kunnen altijd vreten en drinken en door de focus op koecomfort ook altijd comfortabel liggen in met paardenmest gevulde diepstrooiselboxen. Maar ik weet dat weidegang een gevoelig onderwerp is en we hebben er ook absoluut niets op tegen. Het jongvee en de droge koeien blijven zeker buiten. Want beweging voor droge koeien is zo goed, daar kan het meest uitgebalanceerde droogstandsrantsoen niet tegenop.'

Reservekampioene in Bathmen-Laren Nijkamp Martha 362 (v. Windbrook) laat de gewenste productiestijging in haar tweede lijst zien

Stal vol voor einde quotum

In de stal die Bouwmeester twee jaar geleden bouwde, ervaren de koeien naast veel koecomfort in ieder geval ook heel veel licht vanwege een volledig lichtdoorlatend staldak. 'De vertegenwoordiger van het bouwbedrijf zocht een bedrijf dat dit nieuwe product wilde proberen. Het is qua licht echt alsof je de hele dag buiten loopt en het effect op de temperatuur is ons erg meegevallen', vertelt Henk. 'Als er maar iets wind is, gaat het prima. Hooguit op twee tot drie windstille dagen per jaar wordt het te warm. Maar nadelige effecten van bijvoorbeeld bacteriegroei in het diepstrooisel hebben we niet ervaren. Wanneer we morgen een nieuwe stal zouden bouwen, kozen we weer voor dit dak.' Met 100 koeien maakte Bouwmeester twee jaar geleden de overstek naar de nieuwe stal en inmiddels zijn de 160 ligplaatsen volledig gevuld. 'We wilden per se voor het einde van de quotering de stal vol hebben en hadden ook de financiering met de leasekosten van melkquotum doorgerekend. Ik zei altijd tegen Henry: zorg maar dat je de stal vol hebt, want je zult zien hoe "gek" de Nederlandse boeren zijn. Iedereen had plannen en dat is nu ook wel gebleken', verwijst Henk naar de fosfaatrechten.

Nu de veestapel op 'oorlogssterkte' is door de instroom van veel vaarzen, wil familie Bouwmeester de veestapel verder verbeteren. 'We willen het niveau van het koppel omhoog brengen en alle koeien boven de 85 punten exterieur krijgen in combinatie met zo veel mogelijk excellenten en honderdduizendliterkoeien', vertelt Henry. 'Dat geeft ons meer plezier dan nu doorgroeien naar 200 of 300 koeien.'